

Plānošanas dokumenta “Jelgavas novada Attīstības programma 2017.-2023.gadam” monitoringa ziņojums

Plānošanas dokumenta un monitoringa ziņojuma izstrādātājs, kontaktinformācija:

Plānošanas dokumenta Vides pārskata izstrādātājs, SIA “Reģionālie projekti”, Rūpniecības iela 32b – 501, Rīga, LV-1045, birojs@rp.lv

Plānošanas dokumenta izstrādātājs - Jelgavas novada pašvaldība

Monitoringa ziņojuma izstrādātājs – Jelgavas novada pašvaldība, Stratēģiskās plānošanas nodaļa, kontaktpersona – Attīstības plānošanas speciāliste Irita Šteinberga, irita.steinberga@jelgavasnovads.lv

Jelgavas novada attīstības programmai 2017. – 2023. gadam jāveic īstenošanas monitorings, atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) un 2004. gada 23. marta Ministru kabineta noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK noteikumi Nr.157) noteiktajam, plānošanas dokumentiem, kuriem veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, nepieciešams veikt to īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu (monitoringu). Saskaņā ar Likuma 23.⁵ panta sesto daļu, Birojs, sniedzot atzinumu par plānošanas dokumenta vides pārskatu, nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz Birojā ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Vides pārskatu Birojs 2016. gada 7. jūlijā ir izdevis atzinumu Nr. 5, kurā atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestajai daļai noteicis termiņu (2023.gads), kādā pašvaldībai jāiesniedz ziņojums par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi.

Lai konstatētu Jelgavas novada attīstības programmas 2014.–2020. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta realizācijas novērtējums, jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojuma izstrādei tiek izmantota informācija, kas iegūta izstrādājot Vides pārskatu, valsts statistikas datus un pašvaldībai pieejamo informāciju, salīdzinot datus 2020.un 2021.gadā ar bāzes gadu 2010.

Monitoringa ziņojumā tiek ietverta informācija par attīstības plānošanas dokumenta rezultātīvajiem rādītājiem laika periodā no 2020. līdz 2021.gada beigām, kā bāzes gadu izmantojot 2010.gadu.

Monitoringa ziņojumā iekļautā teritorija attiecas uz Jelgavas novada administratīvo teritoriju, kāda tā bija līdz 2021. gada 1. jūlijam, kas sastāvēja no šādām teritoriālām vienībām – Elejas, Glūdas, Jaunsvirlaukas, Kalnciema, Lielplatones, Līvberzes, Platones, Sesavas, Svētes, Valgundes, Vilces, Vircavas un Zaļenieku pagastiem.

Lietotie saīsinājumi:

EUR - eiro

ha - hektāri

IKSC - Izglītības, kultūras un sporta centrs

km - kilometri

lpp.- lapas puse

LR - Latvijas Republikas

m - metri

NAI – notekūdeņu attīrīšanas ietaises

NVA - Nodarbinātības valsts aģentūra

Pašv. - pašvaldība

PMLP - Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

SARC - sociālā atbalsta un rehabilitācijas centrs

t - tonnas

t.sk - tai skaitā

u.c. - un citi

u.tml. - un tamlīdzīgi

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri												
Vides (dabas) faktori															
GAISS	Nodrošināt gaisa kvalitāti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.	<p>Jelgavas novadā nozīmīgākās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā, galvenokārt, veidojas no sadedzināšanas iekārtām, kas tiek izmantotas specifiskiem ražošanas procesiem un kurināmā sadedzināšanas. Katlu mājās, privātmāju un pagastu ciemos daudzstāvu mājās uzstādītājām autonomajām sadedzināšanas iekārtām, radot lokālas gaisa piesārņojuma zonas (īpaši tas attiecināms uz tām katlu mājām, kuru dūmeņi nav aprīkoti ar filtriem). Mobilo avotu emisijas lielākoties rodas no autotransporta un dzelzceļa. Jelgavas novadu šķērso valsts galvenie autoceļi A8 un A9, pa kuriem ir samērā augsta satiksmes intensitāte, līdz ar to autotransporta izplūdes gāzu radītais piesārņojums varētu būt nozīmīgs. Jelgavas novada teritorijā vilcienu kustība nav tik intensīva, lai radītu nozīmīgu gaisa piesārņojuma risku. Lai mazinātu šo iespējamo ietekmi, izbūvējot vai pārbūvējot ceļus, nepieciešams paredzēt pareizu satiksmes regulēšanu, apzaļumošanu u.tml.</p> <p>Ņemot vērā Jelgavas novada ģeogrāfisko novietojumu un kopējo novada izmantošanu, atmosfēras gaisa kvalitāte varētu būt vērtējama kā laba, jo mežu platības klāj 26,3% no novada kopējās teritorijas, lauksaimniecībā tiek izmantoti 67,6% novada teritorijas, novadu šķērso Lielupes baseins ar blīvu pieteku izvietojumu, urbānās vides teritorijas ir salīdzinoši maz, aptuveni, tikai divas desmitās daļas novada teritorijas.</p> <p>Gaisa kvalitātes pasliktinājums varētu būt intensīvas satiksmes autoceļu un dīzeļvilcienu dzelzceļu tuvumā, blīvi apdzīvotās vietās, rūpnieciskajās un tehniskajās teritorijās un to tuvumos (Vides pārskata 35.lpp)</p> <p>Jelgavas novadā kopumā ir 45 katlumājas dažādās pašvaldības iestādēs, t.sk. 20 katlumājas, kuru darbībai Valsts vides dienestā saņemti C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumi un par kurām tiek sniegtas atskaites par gaisā novadītajām emisijām ir sekojošas:</p> <p style="text-align: center;">Aizupes pamatskola (granulas)</p> <table border="1" data-bbox="651 1267 1816 1422"> <thead> <tr> <th>Vielas nosaukums</th> <th>2020.gads</th> <th>2021.gads</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kurināmā patēriņš, t/gadā</td> <td>32,57</td> <td>46,34</td> </tr> <tr> <td>Daļiņas PM₁₀, t/gadā</td> <td>0,04</td> <td>0,27</td> </tr> <tr> <td>Oglekļa oksīds (CO), t/gadā</td> <td>0,15</td> <td>0,58</td> </tr> </tbody> </table>	Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads	Kurināmā patēriņš, t/gadā	32,57	46,34	Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,04	0,27	Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,15	0,58	<p>Jelgavas novadā netiek veikta nepārtraukta gaisa kvalitātes kontrole. Par gaisa kvalitāti novadā var spriest netieši, piemēram, pēc piesārņojuma avotu datiem.</p> <p>Realizējot Attīstības programmu, netiek paredzētas darbības, kuru rezultātā veidotos būtisks piesārņojums, kas veicinātu pārrobežu piesārņojuma pārnēsi.</p> <p>Īstenojot programmu, tiek</p>
Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads													
Kurināmā patēriņš, t/gadā	32,57	46,34													
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,04	0,27													
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,15	0,58													

		Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,12	0,17	<p>plānotas apkures katlu nomaiņas, kur tas nepieciešams, uzlabojot ēku energoefektivitāti, samazinot izmešu apjomu.</p> <p>Katru gadu tiek plānoti darbi, lai uzlabotu ielu apgaismojumu – uzstādot modernus balstus ar energoefektīviem gaismekļiem. Šī vajadzība ir ļoti aktuāla, jo ciemu skaits ir pietiekoši liels un arī apgaismojuma līnijas pietiekoši garas.</p>
Elejas vidusskola (granulas)					
		Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads	
		Kurināmā patēriņš, t/gadā	83,86	119,07	
		Cietās izkliedes daļiņas, t/gadā	0,13	0,71	
		Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,40	1,49	
		Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,32	0,44	
Elejas SARC (granulas)					
		Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads	
		Kurināmā patēriņš, t/gadā	85,51	100,49	
		Cietās izkliedes daļiņas, t/gadā	0,12	0,60	
		Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,39	1,26	
		Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,32	0,37	
Glūdas skola (dabas gāze)					
		Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads	
		Kurināmā patēriņš, tūkst m ³ /gadā	9,60	34,85	
		Oglekļa dioksīds (CO ₂), t/gadā	18,26	65,94	
		Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,01	0,04	
		Slāpekļa dioksīds, t/gadā	0,01	0,11	
Jaunsvirlauka Staļģenes vidusskola (granulas)					
		Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads	
		Kurināmā patēriņš, t/gadā	102,31	123,17	
		Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,15	0,73	
		Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,49	1,55	
		Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,40	0,46	

Jaunsvirlauka Jaunlīdumi (granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	28,17	36,58
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,04	0,21
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,13	0,46
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,11	0,16

Kalnciema vidusskolas katlu māja (malka/granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	66,4	95,89
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,10	0,42
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,31	0,85
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,26	0,25

Lielplatones pamatskola (malka)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, m ³ /gadā	77,85	160,8
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,10	0,28
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,21	0,60
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,07	0,18

Lielplatones speciālā internātskola (granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	157,44	269,9
Cietās izkliedes daļiņas, t/gadā	0,18	1,61
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,75	3,39
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,61	1,01

Platone, Lielvircavas pamatskola (malka)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	128,25	212,0
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,17	0,37
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,34	0,79
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,12	0,23

Īstenojot attīstības programmu, tiek prioritāri plānotas arī aktivitātes pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošanā

Platonē pamatskola (malka)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	111,75	221,0
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,15	0,39
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,30	0,82
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,11	0,24

Sesavas pagasta pārvalde (malka)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, m ³ /gadā	411,0	510,0
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,56	0,90
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	1,10	1,91
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,40	0,57

Svētes pamatskolas katlu māja (sašķidrinātā gāze)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	25,66	33,28
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,08	0,14
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,01	0,06
Sēra dioksīds (SO ₂), t/gadā	0,00	0,08
Oglekļa dioksīds (CO ₂) t/gadā	72,26	95,12

Valgundes centrālā katlu māja (malka/granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	47,38	41,85
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,07	0,23
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,22	0,46
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,18	0,13

Vilces pamatskolas katlu māja (granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	153,76	195,66
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,23	1,17
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,73	2,46
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,60	0,73

Virnavas katlu māja (granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	178	202,80
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,27	1,21
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,85	2,55
Slāpekļa oksīdi (NO _x), t/gadā	0,69	0,76

Zaļenieku pag. pārvalde un kultūras nams (dabas gāze)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, tūkst m ³ /gadā	60,75	85,94
Oglekļa dioksīds (CO ₂), t/gadā	115,58	162,60
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	0,08	0,12
Slāpekļa dioksīds, t/gadā	0,09	0,28

Zaļenieku komerciāla un amatniecības vidusskola/dienesta viesnīca (granulas)

Vielas nosaukums	2020.gads	2021.gads
Kurināmā patēriņš, t/gadā	241,11	181,56
Oglekļa oksīds (CO), t/gadā	1,15	2,28
Slāpekļa oksīds, t/gadā	0,94	0,68
Daļiņas PM ₁₀ , t/gadā	0,37	1,08

Pēc Vides pārskata 67.lpp, Jelgavas novadā *Tieša pozitīva ietekme:*

Pašvaldības ēku energoefektivitātes veicināšanas pasākumu ieviešana novadā samazinās piesārņojošo vielu emisijas atmosfērā un ietekmi uz klimata izmaiņām. Veicot siltumapgādes energoefektivitātes paaugstināšanas projektus, sekmējot publisko ēku siltināšanu un ieviešot energoefektīvāku publisko apgaismojumu, tiks veicināta lietderīgāka enerģijas izmantošana un samazināts vides piesārņojums, kā arī ietekme uz globālajām klimata pārmaiņām.

Investīciju plānā 2017.-2023.gadam ir iekļauti sekojoši projekti:

- sabiedrisko ēku (Valgundes pagasta pārvaldes ēkas, Svētes pagasta pārvaldes, Zaļenieku pagasta kultūras nama, Līvberzes kultūras nama, Vārpas ciema dienas centra, Vircavas pagasta sporta halles un Lielplatones muižas) energoefektivitātes paaugstināšana;

- Līvberzes pagasta katlu mājas (noliktavas) rekonstrukcija;

- Sesavas pagasta katlu mājas rekonstrukcija.

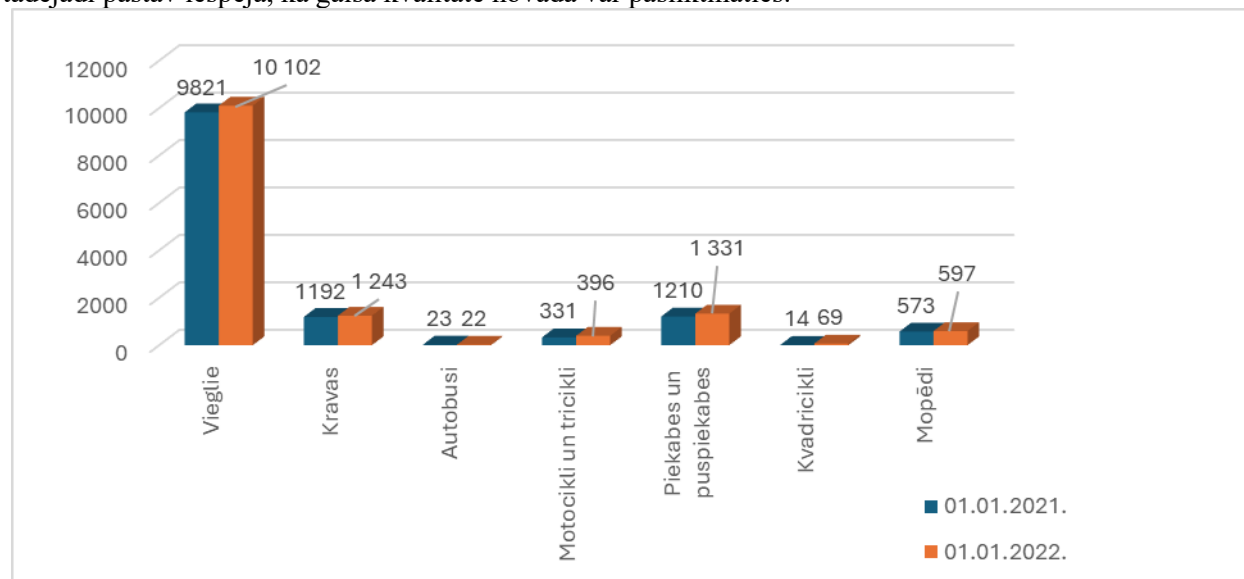
Līdz 2021.gada beigām īstenoti projekti - Līvberzes kultūras nama energoefektivitāte un Valgundes pagasta IKSC „Avoti” energoefektivitātes paaugstināšana.

Netieša ietekme:

Sakārtojot un attīstot ceļu infrastruktūru, var tikt radīts trokšņa, gaisa un augsnes piesārņojums. Šī ietekme, veicot transporta infrastruktūras izbūvi, uz vidi lielākoties ir īslaicīga un neatstāj ilgstošu ietekmi. Bet, uzlabojot autoceļu kvalitāti, var pieaugt transporta intensitāte, kas veicinās gan gaisa, gan trokšņa piesārņojumu.

Vides pārskata 70.lpp. minēts, kā ilglaicīgā ietekme – uzlabojot un attīstot ceļu infrastruktūru (ielas, atsevišķu ceļa posmu), ietekme pieaug uz pieguļošajām teritorijām. Palielinoties transporta intensitātei, pieaug autotransporta radītais troksnis, vibrācijas un izplūdes gāzes, kas veido ilgstošu ietekmi uz vidi.

Reģistrēto transporta līdzekļu skaits novadā palielinās (pēc <https://www.csdd.lv/transportlidzekli/tehniska-kartiba-esoso-transportlidzeklu-skaits-regionos> datiem), tādejādi pastāv iespēja, ka gaisa kvalitāte novadā var pasliktināties.



1.att. Reģistrētie (uzsaitē esošie) transportlīdzekļu skaits uz gada sākumu Jelgavas novadā

Jelgavas novads ir novads ar lauku teritoriju, bez attīstības centra, līdz ar to bez transporta vienībām

		<p>cilvēku ikdiena nav iedomājama, lai nokļūtu kaut vai uz tuvējām pilsētām un pagasta centriem.</p> <p>Jelgavas novada Teritorijas plānojumā 2011.-2023.gadam noteikts, ka nevienā izbūves teritorijā netiek atļauta tāda zemes, ēku, būvju vai kādas to daļas izmantošana, kas rada augstāku iedzīvotāju apdraudējuma un/vai neatbilstību valsts vides aizsardzības un sabiedrības veselības institūciju vides kvalitātes normatīvo aktu prasībām, kā arī var apgrūtināt vai apdraudēt sabiedrisko drošību un cilvēku veselību, tai skaitā, ar trokšņa līmeņa pārsniegumiem (Vides pārskata 37.lpp).</p>	
ŪDENS	Ūdensobjekti	<p>Jelgavas novadā neviens ūdensobjekts, ko izmanto kā peldēšanās vietu, nav iekļauts Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā, kas apstiprināts ar 2017.gada 1.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 692 „Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” 2. pielikumu.</p> <p>Novada apmeklētākajās ūdenstilpēs, katru gadu būtu ieteicams veikt pašvaldības finansētu peldvietu monitoringu - ūdens kvalitātes novērtējumu vismaz vienu reizi mēnesī peldēšanas sezonas laikā (no 15. maija līdz 15. septembrim).</p> <p>2020. līdz 2022.gadam valstī noteikto Covid-19 ierobežojumu dēļ ūdenstilpju monitorings netika veikts. 2023.gadā ūdens kvalitātes analīzes tika veiktas tikai atsevišķos gadījumos, kad tika saņemtas iedzīvotāju sūdzības – piemēram Lielplatones pagastā Platones upē, konstatētas zilalģes un Glūdas pagastā Nākotnes ciemā.</p> <p>2021.gadā tika veikta novada iedzīvotāju aptauja ar mērķi noskaidrot atpūtas vietu pie ūdenstilpēm un ūdenstecēm attīstības nepieciešamību. Aptaujas rezultātā tika saņemti vairāki priekšlikumi, kuru realizēšana tiks izskatīta atbilstoši pašvaldības budžeta finanšu iespējām.</p>	
	Ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana, saglabājot virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	<p>Virszemes ūdeņus piesārņo arī lietus notekūdeņu ieplūde no ražošanas teritorijām, no autoceļiem, arī avāriju noplūžu gadījumi. Ņemot vērā, ka no vairuma vietu lietus notekūdeņi noplūst vidē tieši (grāvī, ezerā, upē), kā arī gadījumā ja vietas, no kurām tie noplūst, ir piesārņotas - tas rada tiešus piesārņojuma draudus. Primāri, lai ierobežotu piesārņotu, vai nepietiekami attīrītu sadzīves un lietus notekūdeņu noplūšanu apkārtējā vidē, būtu nepieciešams veicināt uzraudzības pasākumus, ūdens kvalitātes monitoringu, piesārņotāju identificēšanu. Izklīdēto piesārņojumu ūdensobjektos galvenokārt veido noteces no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un mežiem. Lielās novada lauksaimniecībā izmantojamās platības, zemes intensīva izmantošana un nepārdomāta zemju apsaimniekošana, kā arī biežais upju tīkls var radīt lielu slodzi ne tikai uz novadā esošiem, bet visiem Lielupes upju baseina apgabalā esošiem virszemes ūdensobjektiem. Lielāko daļu slāpekļa apjoma un būtisku daļu no antropogēnās fosfora slodzes Lielupes upju baseina apgabalā rada tieši lauksaimniecības sektors. Izklīdēto piesārņojumu rada arī decentralizēta ūdenssaimniecība no viensētām vai viensētu grupām, kur notekūdeņi daudzviet netiek savākti un attīrīti. Notekūdeņi no attīrīšanas iekārtām, piesārņo ne tikai saņemamo ūdens objektu, bet arī grunti. Ja ir izveidotas notekūdeņu savākšanas sistēmas un uzstādītas iekārtas, kuras nodrošina atbilstošu attīrīšanu, piesārņojuma drauds ir neliels. Tomēr jāmin, ka lokāli apsaimniekotie notekūdeņi (nav vai nevar tikt pieslēgti centrālajiem tīkliem; nekvalitatīvi izbūvētas sistēmas vai novecojušas savācējakas), ne vienmēr tiek attīrīti pietiekami vai attīrīti vispār. Iedzīvotāji, kuri savas mājsaimniecības nepieslēdz kopējai</p>	

kanalizācijas sistēmai, vai izvēlās notekūdeņus neattīrīt, kā argumentu min augstās izmaksas. Tas ir liels piesārņojuma drauds virszemes ūdensobjektu ekosistēmai.

Ūdensapgāde

Jelgavas novada teritorijā ūdensapgādei galvenokārt izmanto pazemes ūdeni no urbumiem. SIA „Jelgavas novada KU” nodrošina ūdensapgādi visos Jelgavas novada 13 pagastos, to skaitā, ciemos. Kopējais SIA „Jelgavas novada KU” apsaimniekojamais ūdensapgādes tīklu garums ir 125,40 km. Turpmākie dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumi pamatā saistās ar pagastu ciemiem, apdzīvotām vietām, kur netika realizēti ūdenssaimniecības attīstības projekti. Attiecīgi tiek uzstādītas atdzelžošanas iekārtas ciemos, kuros līdz šim dzelzs pārsniedz 2017.gada 14.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 671 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” noteiktās prasības. Atbilstoši šiem rādītājiem ūdens kvalitāte jāuzlabo: Līvberzes pagasta Līvberzē, Platones pagasta Lielvircavā, Poķos, Pēterlaukos, Valgundes pagasta Tīreļos.

Attīstības programmā 2017-2023.gadam prioritātes “Infrastrukturā kvalitātes paaugstināšana” ietvaros ir iecerēti vairāki ūdenssaimniecības infrastruktūru uzlabojoši pasākumi:

- Ūdens sagatavošanas staciju modernizācija, kuras mērķis ir uzlabot ūdens kvalitāti. Pasākumi tiek plānoti Līvberzē, Lielvircavā (2016.gadā), Valgundē, Jēkabniekos (2017.gadā), Tīreļos, Poķos (2018.gadā), Pēterlaukos, Kalnciema skolā (2019.gadā) un Jaunsvirlaukā, Vārpā, Cimālēs (2020.gadā);
- NAI rekonstrukcija Nākotnes ciemā ar mērķi uzlabot attīrītā ūdens kvalitāti, novērst smaku rašanos. Plānots īstenot laika posmā no 2017.- 2023.gadam;
- Ūdens ražošana un piegāde, lai nodrošinātu ar ūdensapgādi pēc iespējas vairāk Jelgavas novada iedzīvotājus. Plānots īstenot laika posmā no 2017.- 2023.gadam;
- Notekūdeņu savākšana un attīrīšana, lai nodrošinātu centralizētas kanalizācijas pakalpojumus pēc iespējas vairāk Jelgavas novada iedzīvotājiem. Plānots īstenot laika posmā no 2017.- 2023.gadam;
- Kanalizācijas tīklu paplašināšana, lai nodrošinātu atbilstošu infrastruktūru Elejā (Dārza ielā).

Kanalizācijas sistēma

SIA „Jelgavas novada KU” nodrošina kanalizāciju visos Jelgavas novada pagastos. Kopējais SIA „Jelgavas novada KU” apsaimniekojamo kanalizācijas tīklu garums ir 101,3 km. Jelgavas novadā kopumā darbojas 30 bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. Savrupmājās, kuras nav iekļautas centralizētā sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanas tīklā, sadzīves notekūdeņu uzkrāšanu un attīrīšanu veic lokālajās attīrīšanas ietaisēs vai uzkrāj izvedamās krājakās.

Tabula Nr.1

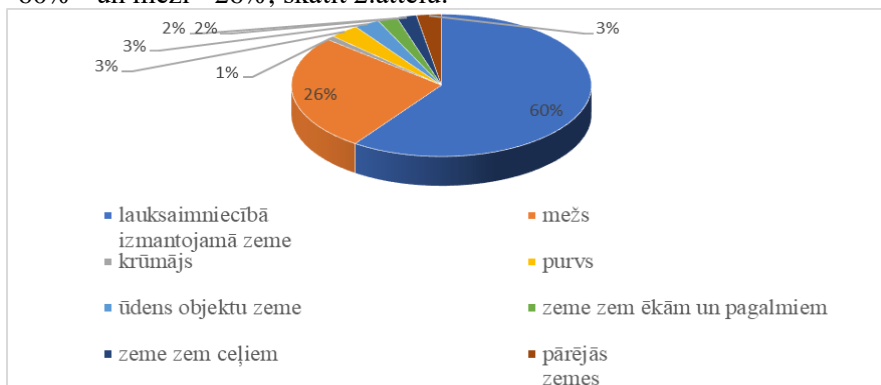
Ūdenssaimniecība un kanalizācija, pa gadiem

	2020.gads	2021.gads
Piegādātais ūdens, m ³	297 160	281 690
Savāktie notekūdeņi, m ³	294 685	276 032

Avots: pēc SIA “Jelgavas novada KU” sniegtās informācijas Jelgavas novada Publiskajam pārskatam 2021

Ik gadu tiek plānoti darbi, kas skar ūdenssaimniecību attīstību, paredzot arī finansējumu.

		Attīstības programmas Vides pārskatā sniegts ieskats ģeotermālās un petrotermālās enerģijas izmantošanas iespēju analīzei. Vadoties pēc Zemgales reģiona rīcības plāna enerģētikā 2012.-2020., šajā jomā nekas nav paveikts, meklējot iespējas finansējuma piesaistei.	
	Plūdu risks	<p>Ekoloģiskā riska teritorijas – ņemto vērā Lielupes rāmo kritumu, ūdens līmenis Lielupē un lielākajās pietekās būtiski paaugstinās pavasara palu laikā (martā – aprīlī). Izvēloties un realizējot konkrētus pretplūdu pasākumus un plānojot apbūves teritorijas, ir jāspēj atrast piemērotākie risinājumi arī esošās apbūves aizsardzībai, vienlaikus rēķinoties ar Aizsargjoslu likuma prasībām, kas ierobežo apbūvi applūstošās teritorijās.</p> <p>Svarīgi arī turpmāk apzināties un identificēt plūdu riska teritorijas, lai pēc iespējas mazinātu plūdu negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību, apkārtējo vidi un infrastruktūru.</p>	
ZEME		<p>2015.gadā tika uzsākta mājokļu atsavināšanas politika, tādējādi veicinot pašvaldības dzīvokļu īrniekus iegūt šos mājokļus savā īpašumā. 2019.gada sākumā Jelgavas novada pašvaldības īpašumā (un piekritībā) bija 449 mājokļi. 2019.gadā par 54 dzīvokļiem samazināts pašvaldības īpašumā un valdījumā esošo dzīvokļu skaits. Uz 2021.gada beigām pašvaldības kapitālsabiedrības SIA “Jelgavas novada KU” apsaimniekošanā bija 310 dzīvokļi.</p> <p>Pašvaldības zemes sadalījums pēc lietošanas veidiem sadalās – galvenokārt Lauksaimniecībā izmantojamā zeme - 60% - un meži - 26%, skatīt 2.attēlu.</p>	



2.att. Zemes sadalījums pa lietošanas veidiem Jelgavas novadā

Lielākās lauksaimniecības zemju teritorijas, kuras galvenokārt tiek izmantotas augkopībā ir Sesavas pagastā (82,7% no pagasta kopplatības), Vircavas pagastā (82,4% no pagasta kopplatības), Zaļenieku pagastā (77,6%) un Lielplatones pagastā (76,6%). Šajos pagastos un Vilces pagastā ir Zemgales - arī visas Latvijas auglīgākās zemes, kuru novērtējums pārsniedz 60 baļļu robežu.

Daļa Jelgavas novada Līvberzes, Valgundes un Kalnciemu pagastu teritorijas atrodas Lielupes sateces baseina polderos. Termins „polderis” apzīmē nosusinātu platību, kas ar aizsargdambi norobežota no uzplūstošiem ūdeņiem, bet ūdens noteci no aizsargātās platības novada ar sūknēšanu. Jelgavas novadā, atbilstoši polderu iedalījumam pēc hidroloģiskā režīma, ir 3 vasaras polderi – Valgundes I, Valgundes II un

Vārpas polderis (kur pieļaujams applūdums pavasara palu laikā) un 5 ziemas polderi (nepārtraukta aizsardzība pret applūdumu) – Kalnciema, Vecbērzes, Ruduļa, Vārpas un Auces.

Polderu izveidošanas mērķis galvenokārt bija pasargāt lauksaimniecības un mežu zemes no applūšanas riska. Lielākais ziemas polderis Jelgavas novadā ir Vecbērzes polderis ar baseina platību 8429 ha, kam seko Ruduļa polderis (4916 ha), bet mazākais ir Kalnciema polderis ar 620 ha. Vasaras polderu Valgundes I un Valgundes II baseini ietver attiecīgi 345 ha un 300 ha.

Meži klāj apmēram 26,4% novada teritorijas. Mežu platības mijas ar lauksaimniecības zemju platībām, veidojot mozaīkveida ainavu. Lielākās meža platības ir Līvberzes un Valgundes pagastos, kur meži aizņem gandrīz pusi no pagastu teritorijas.

Atkritumu apsaimniekošana

Pašvaldības kapitālsabiedrība SIA “Jelgavas novada KU” nodrošina atkritumu apsaimniekošanu, ūdenssaimniecības un kanalizācijas jautājumu risināšanu, mājokļu politikas realizāciju, kapavietu, piemiņas vietu pārraudzību, teritorijas apsaimniekošanu un centrālas apkures nodrošināšanu.

Tabula Nr.2

Atkritumu apsaimniekošana

	2020.gads	2021.gads
Nodrošināta dalīto atkritumu apsaimniekošana	Izveidoti 73 punkti	Izveidoti 90 punkti
Sauso sadzīves atkritumu apsaimniekošana, t (izvestie)	3 946	4 295
Lielgabarīta atkritumu apsaimniekošana	No 2020.gada vairs netika nodrošinātas bezmaksas atkritumu izvešanas iedzīvotājiem	

Atkritumu apsaimniekošana notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem, t.sk. tiek aktualizēti pašvaldības saistošie noteikumi.

DABA

Dabas aizsardzība

Iesaistoties **vides aizsardzības** aktivitātēs, Jelgavas novada pašvaldība ik gadus organizē Lielās talkas aktivitātes, taču 2020. un 2021.gadā Covid – 19 pandēmijas ietvaros Talka nenotika.

Jelgavas novada Vides komisija koordinē nelikumīgi izmesto (meži, mežmalas, ceļu malas, pašvaldības īpašumi u.c.) atkritumu savākšanu pašvaldības īpašumos, veic latvāņu teritoriju apsekošanu visā novadā, apkarošanu, ierobežošanu pašvaldības īpašumā esošajās zemes vienībās. Katru gadu tiek organizētas upju un ūdenstilpju tīrīšanas talkas. Laika posmā no 2020.gada līdz 2023. gadam Jelgavas novadā katru gadu tika veikta vairāku ūdenstilpju un ūdensteču tīrīšana, piesaistot traktortehniku, izceļot ūdensaugu saknes vai veicot niedru pļaušanu. Tīrīšanas rezultātā tika atjaunota ūdenstece, kā rezultātā palielinājās ūdens caurplūdamība, atjaunojās zivju resursi un tika radīta pievilcīga ainava, kuru novērtēja novada iedzīvotāji. Vircavas, Platones un Svētes upes posmos veikta ūdensteču tīrīšana. Lielupes upes posmos veikta niedru pļaušana. Zaļenieku, Kalnciema, Vircavas un Glūdas pagastos veikta gan ūdenstilpju krastu pļaušana un

atbrīvošana no niedrēm, gan ūdensaugu sakņu izceļšana ar traktortehniku, lai novērstu tālāku ūdenstilpju aizaugšanu.

Jelgavas novada pašvaldība 18 īpašumā esošos mežos veica pirmreizēju vai atkārtotu meža inventarizāciju. Lai veiktu meža inventarizāciju tika veikta stigu tīrīšana ar kopējo stigu garumu 8493m.

Realizējot *Zivju fonda projektu*, Jelgavas novada pašvaldība 2000.gadā un 2021.gadā sadarbībā ar Makšķerēšanas sporta klubu "Lielupes brekši", Jelgavas novada pašvaldības policijas, Pārtikas veterinārā dienesta un Valsts vides dienesta pārstāvju uzraudzībā veica 16 000 zandartu zivju mazuļu ielaišanu Lielupē Jelgavas novada Valgundes pagasta Vītoļņos un 35 000 zandartu zivju mazuļu ielaišanu Lielupē Jelgavas novada Jaunsvirlaukas pagasta Staļģenē.

Turpinājās darbs pie muižas parku teritoriju labiekārtošanas un parku un stādījumu atjaunošanas.

Jelgavas novada teritorijā atrodas 9 īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kas tiek aizsargātas ar LR normatīvajos aktos atļauto darbību.

Tabula Nr.3

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas kategorija	Nosaukums	Atrašanās vieta Jelgavas novadā	Kopējā platība (platība novadā), ha
Dabas liegums	"Kaigu purvs"	Kalnciema pagastā Līvberzes pagastā	583
Dabas liegums	"Kalnciema pļavas"	Kalnciema pagastā, Valgundes pagastā	170
Dabas liegums	"Lielupes palienes pļavas" IV teritorija	Jaunsvirlaukas pagastā	67
Dabas parks	"Svētes paliene"	Līvberzes pagasta, Valgundes pagastā	931
Dabas parks	"Vilce"	Vilces pagastā	144
Nacionālais parks	"Ķemeru nacionālais parks"	Valgundes pagastā	38165 (5500)
Dabas parks	"Tērvete"	Zaļenieku pagastā	1374 (217,3)
Dabas liegums	"Līvberzes liekņa"	Līvberzes pagastā	144 (26)
Dabas liegums	"Babītes ezers"	Valgundes pagastā	2988,3 (113,3)

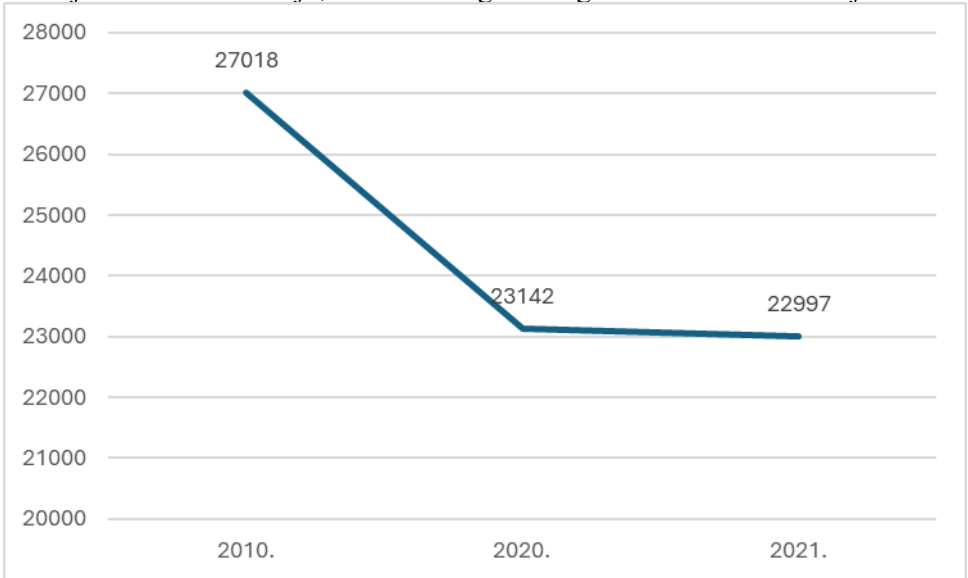
Attīstības programmā nav paredzētas darbības, kas tieši varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bioloģiskās daudzveidības un ainaviskās vērtības.

Jelgavas novadā ir 3 aizsargājamās alejas "Blankenfeldes muižas aleja" Vilces pagastā, "Elejas aleja" Elejas pagastā un "Lielplatonas muižas liepu aleja" Lielplatonas pagastā.

Jelgavas novada teritorijā atrodas tikai viens Valsts nozīmes ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis – Krāču kalni Valgundes pagastā un Mārupes novada Salas pagastā. Šis objekts atrodas

		<p>valsts aizsardzībā jau no 1962. gada.</p> <p>Jelgavas novada teritorijā ir 18 parki – viena daļa ir kompleksa kultūrvēsturiskā mantojuma sastāvdaļa pie muižu apbūves – tātad kultūrvēstures pieminekļu inspekcijas apsekojumā.</p> <p>Jelgavas novadā ir vairāku veidu derīgo izrakteņu atradnes – kvartāra māli, smilts, kūdra un dolomīts, kā arī reģistrētas astoņas kūdras atradnes.</p> <p>2020. un 2021.gadā Jelgavas novada pašvaldība izsniedza 280 lēmumus koku ciršanai ārpus meža. 34 gadījumos pieprasīts un saņemts Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas atzinums koku ciršanai ārpus meža. 12 gadījumos pieprasīti un saņemti Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Zemgales reģionāla atzinumi koku ciršanai ārpus meža. Galvenokārt tika lūgts nocirst bojātos un bīstamos kokus, kas apdraud iedzīvotāju drošību un īpašumus - parastās liepas, trauslos vītolus, āra bērzus, ošus un papeles. Nozāģēto koku vietā iedzīvotāji tiek aicināti veikt koku stādījumu atjaunošanu, izvērtējot to, lai perspektīvā šie jaunie stādījumi no jauna neapdraudētu īpašumus un meliorācijas sistēmas.</p> <p>Pašvaldība nodrošinājusi 369 bīstamo koku zāģēšanu visos Jelgavas novada 13 pagastos, Lielplatones un Elejas alejas daļas sakopšanu un vairāku bīstamo koku vainagu sakopšanu.</p>	
--	--	---	--

Sociālie faktori

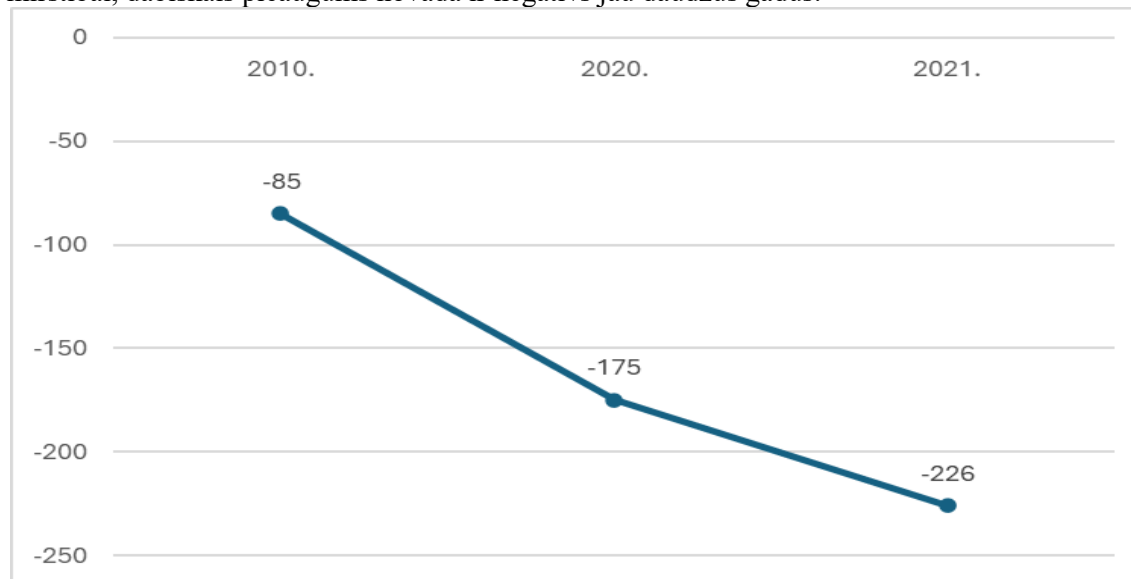
<p>IEDZĪVOTĀJI VESELĪBA DROŠĪBA LABKLĀJĪBA</p>	<p>Kā viena no vidēja termiņa prioritātēm Attīstības programmā noteikta – <i>PI Cilvēkresursu izaugsme</i>. Ietver – vesela, radoša, aktīva, nodarbināta, gandarīta cilvēka attīstību, ko veicina uz cilvēka izaugsmi un konkurētspēju vērsts izglītības pakalpojums, radošas kultūras un sporta aktivitātes, ģimenes un</p>	<p>Iedzīvotāju skaits Jelgavas novadā ik gadu samazinās. Ja 2010.gadā, pēc novadu izveides, Jelgavas novadā bija 27 288 iedzīvotāju, tad uz 2021.gada beigām – 22 997 iedzīvotāji.</p>  <table border="1"> <thead> <tr> <th>Gads</th> <th>Iedzīvotāju skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010.</td> <td>27018</td> </tr> <tr> <td>2020.</td> <td>23142</td> </tr> <tr> <td>2021.</td> <td>22997</td> </tr> </tbody> </table> <p>3.att. Iedzīvotāju skaits Jelgavas novadā pa gadiem ar bāzes gadu (www.pmlp.gov.lv)</p> <p>Novada teritorijā ir 34 ciemi, kuros dzīvo 60% no kopējā iedzīvotāju skaita. Visvairāk iedzīvotāju pagastu griezumā ir Glūdas, Jaunsvirlaukas un Kalnciema pagastos, bet vismazāk – Lielplatones, Vircavas</p>	Gads	Iedzīvotāju skaits	2010.	27018	2020.	23142	2021.	22997	
Gads	Iedzīvotāju skaits										
2010.	27018										
2020.	23142										
2021.	22997										

personas veselības veicināšanas un sociālā aizsardzība mūža garumā un drošība.

un Zaļenieku pagastos. Salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu 2010.gada sākumā un 2021.gada beigās, iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 4021 (samazinājums par 14,88 %). Pēc etniskās piederības 70% novada iedzīvotāju ir latvieši, 16% krievi, 14% pārējie.

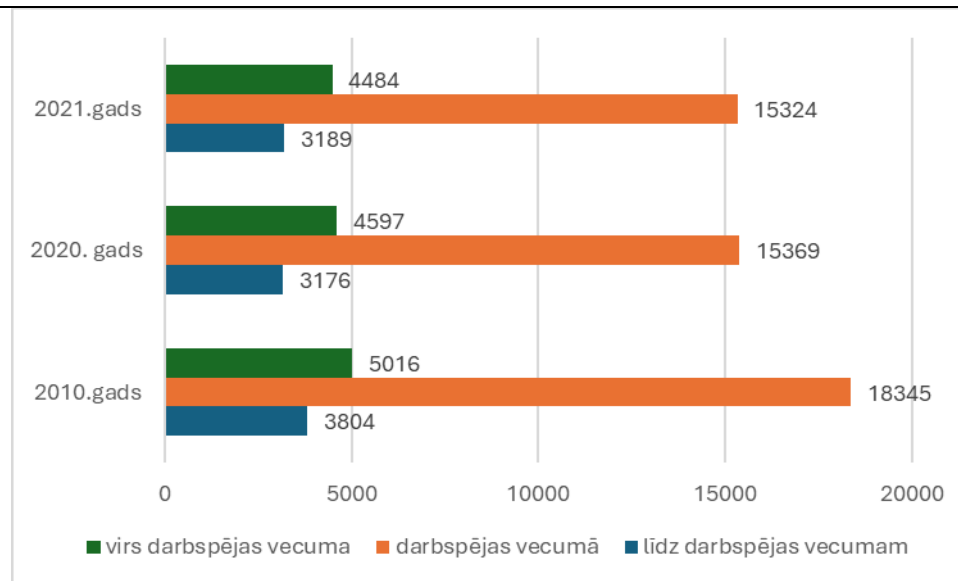
Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, Jelgavas novadā uz 2021.gada beigām darbspējas vecumā bija 15 369 iedzīvotāju jeb 66% no kopējā iedzīvotāju skaita. Virs darbspējas vecuma bija 4597 jeb 20% iedzīvotāju, līdz darbspējas vecumam – 3176, kas ir 14% iedzīvotāju no kopējā skaita.

Dabiskais pieaugums, pārskata periodā ar negatīvu tendenci – samazinoties dzimstībai un pieaugot mirstībai, dabiskais pieaugums novadā ir negatīvs jau daudzus gadus.



4.att. Dabiskais pieaugums pašvaldībā, pa gadiem

Demogrāfiskās slodzes līmenis Jelgavas novadā ir liels. Tas parāda proporcionālo sadalījumu starp tiem, kuri ir darbspējas vecumā un pārējo sabiedrības daļu (bērni, seni) - skatoties salīdzinājumu ar bāzes gadu (2010.gads) darbspējīgo iedzīvotāju skaits samazinās. Samazinās arī bērnu skaits.



5.att. Iedzīvotāju sadalījums pa vecumgrupām Jelgavas novadā, pa gadiem

Avots: www.pmlp.gov.lv

Nereti iedzīvotāju skaita samazinājums skaidrojams ar sociālekonomisko situācija valstī, kas ietekmē emigrāciju un negatīvu dabisko pieaugumu. Iedzīvotāju skaitam samazinoties, ir jādomā par to kā piepildīt izglītības iestādes, kā piesaistīt iedzīvotājus savai teritorijai.

Veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanai Jelgavas novada teritorijā reģistrētas 12 ģimenes ārstu prakses, nodrošinot primārās veselības aprūpes pakalpojumu iedzīvotājiem 13 prakses vietās un 3 zobārstniecības pakalpojumu sniedzēji. Pēc Nacionālā veselības dienesta Jelgavas novadā darbojas 5 aptiekas. Sadarbojoties ar SIA “Veselības centru 4” ik gadu Jelgavas novada iedzīvotājiem vairākos pagastos tiek nodrošināta iespēja veikt mamogrāfijas izmeklējumus tuvāk dzīvesvietai.

Sociālā darba nozīmīgākais resurss ir profesionāls sociālais darbinieks. Sociālo darbu Jelgavas novada sociālajā dienestā līdz 2021.gada 1. jūlijam nodrošina 22 sociālie darbinieki. Lai nodrošinātu sociālā darba pakalpojumu pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem sociālie darbinieki darbojas 18 pieņemšanas punktos 13 Jelgavas novada pagastos. Dienestā strādā 2 sociālie darbinieki ģimenēm ar bērniem un sociālais darbinieks darbam ar atkarīgām personām. Novadā darbojas 3 Ilgstošas un īslaicīgās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu iestādes (SARC) un Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs “Laipa”.

Bāriņtiesā 2021. gadā strādāja 15 darbinieki, 11 no tiem ir Jelgavas novada bāriņtiesas locekļi.

Tabula Nr.5

Bērnu ārpusģimenes aprūpe pa gadiem

	2020.	2021.
audžuģimenēs	31	35
aizbildnībā	83	107
bērnu aprūpes iestādēs	8	12

Avots: pašvaldība

Izglītība. Jelgavas novadā 2020.gadā darbojas 2 pirmsskolas izglītības iestādes, 2 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, 14 vispārējās izglītības iestādes, tajā skaitā:

- 10 izglītības iestādēs īsteno pirmsskolas izglītības programmas,
- 7 izglītības iestādēs īsteno vispārējās vidējās izglītības programmas, tajā skaitā 4 izglītības iestādēs vidējās izglītības programmu īsteno neklātienē un/vai tālmācības formā,
- 9 izglītības iestādes īsteno speciālās izglītības programmas,
- 2 izglītības iestādēs īsteno profesionāli orientētas izglītības programmas,
- 2 izglītības iestādēs īsteno profesionālās izglītības programmas.

Pirmsskolas izglītības programmu 2020.gada 1.septembrī sāka apgūt 1 064 bērni, no tiem 5-6 gadīgie - 434. Vispārējās izglītības programmas sāka apgūt 2 374 skolēni, tajā skaitā vidusskolas izglītības programmas 459 skolēni. Profesionālās izglītības programmu Zaļenieku Komerčiārajā un amatniecības vidusskolā apgūst 135 izglītojamie.

Jelgavas novada Mūzikas un mākslas skolā profesionālās ievirzes programmas apgūst 269 skolēni, no tiem 98 apgūst mūziku un 171 mākslu. Atvērts mācību punkts Svētē vizuālās mākslas programmā. 2020.gadā jau trešo reizi Jelgavas novada Mūzikas un mākslas skolas kolektīvs organizēja starptautisku vizuālās mākslas konkursu veltītu novadnieka gleznotāja Ģederta Eliasa mākslas popularizēšanai. Konkurssam tika iesūtīti 1023 darbi pārstāvējot gandrīz visus Latvijas novadus un ārvalstis – Lietuvu, Poliju, Baltkrieviju.

Jelgavas novada pagastos ir **22 publiskās bibliotēkas, 14 kultūras/Tautas/Saieta nami un IKSC**, kuros darbojas **93 kolektīvi** ar kopējo **dalībnieku skaitu 1 144**. Kultūras amatieru kolektīvu skaits, salīdzinot pret bāzes gadu, ir pieaudzis no 74.

Sabiedrisko kārtību un drošību Jelgavas novadā nodrošina Jelgavas novada Pašvaldības policija. 2021.gadā tika saņemts 221 izsaukums (2020.gadā 245, 2019. gadā 245, 2018. gadā 170, 2017.gadā 124), uzsākti 153 administratīvā pārkāpuma procesi. Veicot preventīvo darbu ar iedzīvotājiem sastādīti 49 oficiālā brīdinājuma protokoli, kā arī 20 priekšraksti. Sadarbojoties ar sociālo dienestu un bāriņtiesu apsektas riska ģimenes, un personas, kuras ir dienestu redzeslokā, 2021.gadā bāriņtiesai sniegta palīdzība 35 reizes, savukārt sociālajam dienestam 123 reizes. Veiktas 294 plānotās patrulēšanas, t.sk. 91 zivju resursu aizsardzībā pārsvarā Lielupes upes baseinā, tāpat Pašvaldības policija nodrošināja sabiedrisko

kārtību 22 atpūtas un sporta pasākumos, ko rīkoja Jelgavas novada pašvaldība. Veikts preventīvais darbs ar 74 nepilngadīgām personām. Sadarbībā ar Dzīvnieku patversmi "Mežavairogi", nodrošina klaiņojošu mājdzīvnieku izķeršanu.

Īstenojot Attīstības programmā virzītās rīcības, tiek realizētas aktivitātes, kas uzlabo iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un veicina arī iedzīvotāju iesaistīšanos novada dzīves vides sakārtošanā un attīstībā visā mūža garumā.

Ekonomiskie faktori

Tautsaimniecības nozaru attīstība, bezdarbs, uzņēmējdarbības attīstība

Rīcības plāna prioritāte **P4 – Stabils, inovatīvas un ilgtspējīgas ekonomikas attīstība** – tā ietver tradicionālās un inovatīvās ekonomikas attīstību, ko veicina novada (un Zemgales) kultūrvēstures tradīcijas, tradicionālā amatniecība, mājražošana, kultūras un radošās industrijas, tūrisms, tradicionālās lauksaimniecības nozares, rūpnieciskās ražošanas nozares, inovācijas, pētniecība un tehnoloģiju

Novada ekonomiskā izaugsme un labklājības pieaugums ir saistīts ar uzņēmējdarbības attīstību, veidojas pieprasījums pēc infrastruktūras sakārtošanas un daudzveidīgiem pakalpojumiem. Jelgavas novads ir izteikts lauksaimniecības reģions, līdz ar to izteiktas tendences jaunu uzņēmumu dibināšanā notiek salīdzinoši vienmērīgi, ar tendenci palielināties.

Tabula Nr.6

Uzņēmumu skaits Jelgavas novadā, pa gadiem

	2010.	2020.gads	2021.gads (uz 30.06.2021.)
Uzņēmumu skaits	2 011	2904	3310
Aktīvo uzņēmumu skaits	1 636	1957	1655

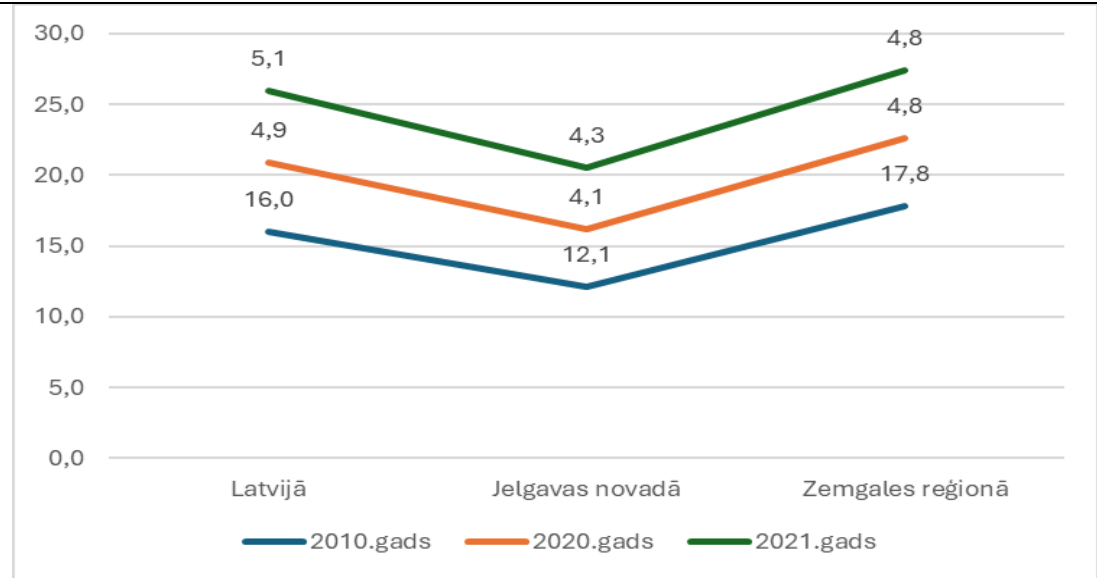
Avots: www.lursoft.gov.lv

No kopējā uzņēmumu skaita, pēc Lursoft datiem, 2019. gadā 41% ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA), 36% zemnieku saimniecības (ZEM), 10% biedrības (BDR), 5% individuālie komersanti (IK), 4% individuālie uzņēmumi (IND), 2% kooperatīvās sabiedrības (KB) un 2% citas uzņēmējdarbības formas (akciju sabiedrība, nodibinājums, draudzes). Novadā attīstās mežsaimniecības un kokapstrādes uzņēmumi. Jelgavas novads ir tipisks lauksaimniecības novads. Augsnes labā kvalitāte, tās izvietojums un klimats ļauj nodarboties ar visa veida lauksaimniecības nozarēm. Vasarās laukos ienākas bagātīgas graudu ražas, tādēļ šo vietu dēvē par Latvijas „maizes klēti”.

Veicinot uzņēmējdarbības attīstību, vairāku gadu garumā tiek izsludināts konkurss jaunajiem uzņēmējiem. Godinot esošos uzņēmējus ik gadu notiek konkurss “Uzņēmēju gada balva” (<http://www.jelgavasnovads.lv/lv/uznemejdarbiba/>).

Bezdarba līmenis novadā līdzīgi kā Latvijā kopumā, ir ar tendenci samazināties. Tas ir labs rādītājs novadam ar lauku teritoriju.

attīstība esošajos un jaunajos uzņēmumos, sadarbība ar zinātniskajām institūcijām.



6.att. Bezdarba līmenis uz gada sākumu, %

Avots: www.nva.gov.lv, skatīts 31.07.2024.

Jelgavas novadā tiek attīstīta arī Tūrisma nozare, kas ir ekonomikas virzītājs. Novada teritorijā pieejamas gan naktsmītnes, gan guļvietas, gan dažādi apskates objekti (<https://visit.jelgava.lv/lv/jelgavas-novads>).

Pilnveidojot tūrisma piedāvājumu un infrastruktūru, tiek veicināta novada atpazīstamība, īstenoti kultūras un dabas mantojuma saglabāšanas pasākumi, kā arī izveidota infrastruktūra, kas samazinās apmeklētāju ietekmi uz vidi (piemēram, Lielupes baseina upju pietātņu infrastruktūras attīstības, dabas un vides izziņas maršrutu (piekrastes un ūdens) izveide un labiekārtošana).

Attīstības plānošanas rezultatīvie rādītāji

Attīstības plānošanas dokumenta rezultatīvie rādītāji (piemēram, teritorijas plānojumi – apbūvētās

Jelgavas novada attīstības programmā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Jelgavas novada attīstības stratēģijā izvirzīto

Jelgavas novada attīstības rādītāju tabula (skatīt Tabulu Nr.7) ataino novada attīstību kopš tā izveidošanas. Lielu daļu rādītāju ietekmē kopējās valsts attīstības tendences.

teritorijas, attīstības programmas – realizētie projekti u.c.)

ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Vidēja termiņa prioritātes noteiktas, lai uzlabotu dzīves un darba vides kvalitāti visai novada sabiedrībai, novada apmeklētājiem un novada potenciālajiem iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Tabula Nr.7

Jelgavas novada teritorijas attīstības rādītāji

Rādītājs (uz gada sākumu)	2010 (bāzes gads)	2020.gads	2021.gads* (uz 30.06.2021.)	Tendence (pret bāzes gadu)	Avots
Iedzīvotāju skaits	27288	23 142	23 030		PMLP
Dabiskais pieaugums	-85	-175	-122		PMLP
Demogrāfiskās slodzes līmenis	480,8	505,8	552		Pašv.
Bezdarba līmenis, %	12,1	4,8	4,7		NVA
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju, Eur	300,33	546,89	549,47		Pašv.
Uzņēmumu skaits	2 011	2 904	3310		Lursoft
Aktīvo uzņēmumu skaits	1 636	1957	1655		Lursoft
Pašvaldības budžeta ieņēmumi, Eur	20 619 607	33306776	33306776		Pašv.
Pašvaldības budžeta ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju, Eur	759,05	1439	1446		Pašv.

Pirmskolas vecuma bērnu skaits Jelgavas novada izglītības iestādēs	784	1064	1046		Pašv.
Kultūras amatierkolektīvu skaits	74	93	93		Pašv.
Budžeta izdevumi sociālajai aizsardzībai uz vienu iedzīvotāju, Eur	61,03	157,92	157,94		Pašv.
Uz pastāvīgu dzīvi Jelgavas novadā pārcēlušies	netika uzskaitīti	997	netika uzskaitīti		Pašv.
No Jelgavas novada uz citu administratīvo teritoriju pārcēlušies	netika uzskaitīti	939	netika uzskaitīti		Pašv.

Salīdzinot rādītājus pret bāzes gadu (2010.gads), redzams, ka ir rādītāji ar negatīvu tendenci - *iedzīvotāju skaits, dabiskais pieaugums, demogrāfiskās slodzes līmenis un migrācijas rādītāji*. Iedzīvotāju skaits šo gadu laikā kopumā samazinājies par 4 258 cilvēkiem jeb 16%. Pozitīva tendence ir vērojama *bezdarba līmeņa* rādītājam, kas vienmērīgi samazinās, kā tas ir vidēji valstī kopumā (2010.gadā 12,1%, 2018.gadā 5,0%, 2019.gadā 4,9% un 2020.gadā 4,8%, 2021.gadā 4,7%). Katru gadu palielinās *pašvaldības budžeta ieņēmumi*, pieaug *iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu apjoms pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju*. *Pirmsskolas vecuma bērnu skaitam Jelgavas novada izglītības iestādēs* katru gadu ir tendence palielināties, salīdzinājumā ar bāzes gadu. Atbilstoši plānotajam, pieaug pašvaldības budžeta izdevumi sociālajai aizsardzībai uz vienu iedzīvotāju.

Teritorijas Attīstības līmeņa indekss: (<https://www.vraa.gov.lv/lv/teritorijas-attistibas-indekss>)

	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads	2019.gads	2020.gads
Jelgavas novads	47	35	33	38	36	44

Apstiprinot Jelgavas novada *Attīstības programmu 2017. – 2023.gadam*, pašvaldība izvirzīja 5

Prioritātes, 79 Rīcības virzienus. Lai sasniegtu rezultatīvos rādītājus tika noteikti 246 uzdevumi. 2018.gadā tika nolemts Rīcības virzienus apvienot, precizēt un strukturizēt, nezaudējot izvirzīto prioritāšu sasniedzamos rezultātus.

Lai sasniegtu izvirzīto prioritāšu realizāciju, tiek īstenoti dažādi jomu projekti, piesaistot gan Eiropas Savienības finansējumu, gan pašvaldības finansējumu. Ikgadējā pašvaldības Publiskajā pārskatā un novada mājas lapā tiek atspoguļota informācija par projektiem, fondiem, īstenošanas stadijām:

2020.gada [Publiskais pārskats](#) (23.lpp)

2021.gada [Publiskais pārskats](#) (27.lpp)

Projektu finansējums un tā izlietojums

Eiropas savienības (ES) investīciju projektu *ieņēmumi* un *izdevumi* tiek uzskaitīti kopējos pašvaldības *pamatbudžeta ieņēmumos un izdevumos*.

Projektu ieņēmumu plāns 2021.gadā – 1 805 132 EUR, izpilde 1 543 398 EUR, kas ir 86% no plānotā, tas nozīmē, ka saņemti finanšu līdzekļi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētajiem projektiem tos realizējot gan 2021.gadā, gan par jau īstenotajiem projektiem 2020.gadā (skatīt tabulā *Projektu budžeta izpilde*).

Projektu izdevumu plāns 2021.gadā – 2 656 131 EUR, izpilde 1 726 803 EUR, kas ir 65% no plānotā. Atbilstoši pastāvošajai situācijai saistībā ar Covid-19 pandēmiju, projektos plānotās aktivitātes lielākoties tika organizētas attālināti vai tika īstenotas ievērojot valstī noteiktos drošības pasākumus. Projektu vadītāji ir apguvuši jaunas prasmes, kā komunicēt ar projekta partneriem, izmantojot dažādas sociālās platformas, kā arī meklē risinājumus klātienē pasākumu veiksmīgai organizēšanai attālināti. Ikdienas darbs lielākoties paiet attālinātās projektu darba grupu sanāksmēs. Izdevumu pozīcijas atbilstoši **funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām** skatīt tabulā *Projektu budžeta izpilde*.

Tabula Nr.8

Projektu budžeta izpilde, EUR

Rādītāju nosaukums		2019.gada izpilde	2020.gada izpilde	2021.gada budžeta			Budžeta izpilde 2021/2020
				Plāns	Izpilde	Izpilde, %	
Ieņēmumi		5 213 611	2 403 745	1 805 132	1 543 398	86	-860 347
2.0.	Nenodokļu ieņēmumi	12 422	29 525	312	8841	8841	-1 940
3.0.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	8 624	0	15 521	27	27	4 119
4.0.	Ārvalstu finanšu palīdzība	145 078	348 158	84 466	99	99	-264 948
5.0.	Dotācijas,	5 047 487	29 525	1 704 833	84	84	-597 578

		mērķdotācijas					
Izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām		7 251 080	2 320 210	2 656 131	1 726 803	65	-593 407
01.000	Vispārējie valdības dienesti	528	0	0	0	0	0
03.000	Sabiedriskā kārtība un drošība	25 607	0	3350	91	91	3 050
04.000	Ekonomiskā darbība	1 952 059	228 564	370 686	88	88	98 630
05.000	Vides aizsardzība	49 635	41 042	80 366	60	60	7 289
06.000	Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	478 674	77 088	35 110	128	128	-32 187
07.000	Veselība	63 743	0	0	0	0	0
08.000	Atpūta, kultūra un sports	287 418	419 755	935 809	69	69	221 340
09.000	Izglītība	2 227 108	892 296	913 352	52	52	-418 422
10.000	Sociālā aizsardzība	2 166 308	661 465	317 458	59	59	-473 107
Izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām		7 251 080	2 320 210	2 656 131	1 726 803	65	-593 407
1 000	Atbildība	489 041	420 468	606 571	80	80	61 863
2 000	Preces un pakalpojumi	536 892	318 389	800 253	42	42	15 482
3 000	Subsīdijas un dotācijas	108 171	58 031	95 690	76	76	14 267
5 000	Pamatkapitāla veidošana	5 831 726	1 120 780	672 908	61	61	-710 325
6 000	Sociālie pabalsti (t.skaitā maksājumi iedzīvotājiem un kompensācijas)	38 960	48 545	61 955	86	86	4 621
7 000	Uzturēšanas izdevumu transferti, starptautiskā sadarbība	173 850	281 557	311 119	97	97	20 685
9 000	Kapitālo izdevumu transferti	72 440	72 440	107 635	67	67	0

Izvērtējot padarīto 2021.gadā, secinām, ka, dažādās īstenošanas stadijās ir vairāk kā 67 projekti piesaistot, gan Eiropas Savienības finansējumu, gan pašvaldības finansējumu. Daļa no 2021.gadā

		uzsāktajiem projektiem turpināsies arī 2022.gadā, jo paveikti apjomīgi sagatavošanās darbi investīciju plānā paredzēto projektu turpmākajai izpildei. <i>Informācija par projektiem pieejama pašvaldības mājas lapā.</i>	
--	--	--	--

Galvenie secinājumi:

Īstenojot Jelgavas novada attīstības programmā 2017. - 2023. gadam noteiktos risinājumus - vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus, tiem pakārtotos uzdevumus un investīciju projektus, monitoringa ziņojuma pārskata periodā 2020. un 2021. gada beigām (pēc 2021.gada 1.jūlija īstenotās Administratīvi teritoriālās reformas, Jelgavas novadam ir cits teritoriālais sadalījums), īstenotie pasākumi tika realizēti ņemot vērā normatīvos aktus un noteicošo institūciju izvirzītās prasības.

Attīstības programmas īstenošanas monitoringa pārskata periodā novadā nav konstatētas neatgriezeniskas, būtiskas vai neparedzētas ietekmes uz dabas un iedzīvotāju dzīves vidi saistībā ar plānošanas dokumenta aktivitāšu ieviešanu. Realizējot plānotās aktivitātes ir sabalansēta infrastruktūras, vides aizsardzības, teritorijas labiekārtošanas, izglītības, sporta, veselības u. c. jomu sakārtošana un attīstība novadā.

Nozīmīgākās ietekmes uz vidi veidojās īstenojot infrastruktūras projektus (ūdenssaimniecības, ceļu/ielu u. c.), kas bija īslaicīgas būvdarbu veikšanas gaitā (putekļi, troksnis, vibrācija).

Pārskata periodā tikai daļēji sasniegti Attīstības programmas Vides pārskatā definētie mērķi un ieteikumi, bet kopumā pašvaldība virzās uz to sasniegšanu, īstenojot arī turpmāk jau definētās Attīstības programmas aktivitātes un ieviešot jaunas. Attīstības programmas pārskata periodā Jelgavas novadā ir īstenoti projekti, kuri veicina ne tikai iedzīvotāju labklājību un dzīves vides uzlabošanu novadā, bet iesaista arī pašus iedzīvotājus būt aktīviem un uzlabot dzīves vidi novadā.

Attīstot novada lauku teritoriju kā mūsdienīgu dzīves un darba vidi, turpināsies iecerēto projektu realizācija, ievērojot apkārtējas vides prasības ne tikai degradētu teritoriju sakārtošanā, atkritumu apsaimniekošanā, gaisa kvalitātes nepasliktināšanā, bet arī attīstot ceļu infrastruktūru, ūdenssaimniecību attīstību un vides saglabāšanu.

Nākamais monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņš: Gala monitorings